

JUDr. Pavel Blažek, Ph.D.
MINISTR SPRAVEDLNOSTI ČR

Praha 16. června 2023
č. j. MSP-292/2021-ODKA-SPZ/13
Počet listů: 5
Přílohy: 1

Nejvyšší soud
Burešova 20
657 37 Brno

Obviněný J. D. – stížnost pro porušení zákona

Příloha:- trestní spis Obvodního soudu pro Prahu 5, sp. zn. 2 T 23/2021

Podle § 266 odst. 1,2 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád) podávám
ve prospěch obv. J. D.,

stížnost pro porušení zákona

proti pravomocnému rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 21. 4. 2021, č.j. 7 To 117/2021
– 317

Řízení předcházející napadenému rozhodnutí

Rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 11. 3. 2021, č. j. 2 T 23/2021 - 281, byl obviněný J. D. uznán vinným zločinem krádeže podle § 205 odst. 1 písm. b), odst. 2, odst. 4 písm. b) trestní zákoníku a přečinem porušování domovní svobody podle § 178 odst. 1 trestního zákoníku.

1. Trestných činů se obviněný J. D. dopustil tak, že (zkráceně): dne 9. 12. 2020 v blíže nezjištěné době do 20:20 hod. v Praze 5, dosud nezjištěným způsobem neoprávněně vnikl na uzavřený oplocený pozemek zahrady rodinného domu, kde bez užití zjevného násilí vnikl do zde zaparkovaného osobního motorového vozidla značky Volvo, které prohledal a odcizil z něho 1 ks načatého balíčku papírových kapesníků zn. Floralys v celkové hodnotě 10 Kč, nejméně 6 ks mincí nominální hodnotě 50 Kč, blíže nezjištěné množství mincí o nominální hodnotě 20 Kč a blíže nezjištěné množství mincí o nominální hodnotě 10 Kč, čímž způsobil poškozenému P.

H., škodu na odcizení ve výši 610 Kč, kdy při tomto jednání byl vyrušen poškozeným, načež při útěku rozbil keramickou sošku v hodnotě 500 Kč, čímž způsobil poškozenému P. H. škodu na poškození v celkové výši 500 Kč, následně přeskočil plot do ulice, a utekl, a shora uvedeného jednání se dopustil, ačkoliv si byl vědom toho, že byl mimo jiné rozhodnutím soudu Spolkové republiky Německo DE-AG Regensburg spisové značky 31 Ds 140 Js 26712/19 ze dne 5. 5. 2020, které nabylo právní moci dne 3. 9. 2020, uznán vinným ze spáchání trestného činu krádeže vloupáním a krádeže podle německého trestního zákona, za což mu byl uložen trest odnětí svobody v trvání 11 měsíců, který dosud nevykonal, a dále byl rozhodnutím Obvodového soudu v Norimberku spisové značky 50 Ds 805 Js 10416/13 ze dne 10. 11. 2014, které nabylo právní moci dne 20. 11. 2014, uznán vinným ze spáchání trestného činu krádeže vloupáním a krádeže podle německého trestního zákona, za což mu byl uložen trest odnětí svobody v trvání 18 měsíců, přičemž tento odsuzující cizozemský rozsudek byl uznán pro území České republiky rozhodnutím Nejvyššího soudu České republiky spisové značky 11 Tcu 19/2019 ze dne 28. 2. 2019, které nabylo právní moci téhož dne, a výše uvedeného jednání se dopustil za situace, v rámci které byl na území České republiky usnesením vlády České republiky č. 957 ze dne 30. 9. 2020 (publikováno ve Sbírce zákonů pod 391/2020 Sb.) v souladu s čl. 5 a 6 ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, vyhlášen pro celé území České republiky nouzový stav od 00:00 hodin dne 5. 10. 2020 na dobu 30 dnů, kdy tento nouzový stav byl usnesením vlády České republiky č. 1108 ze dne 30. 10. 2020 v souladu s čl. 6 odst. 2 ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, prodloužen do 20. 11. 2020, a opětovně prodloužen na základě usnesení vlády České republiky č. 1195 ze dne 20. 11. 2020 do 12. 12. 2020, z důvodu ohrožení zdraví v souvislosti s prokázáním výskytu vysoce nakažlivého koronaviru SARS-CoV-2 způsobující nemoc COVID-19, tedy v době extrémně škodlivého stavu, v rámci kterého je potřeba směřovat veškeré lidské zdroje právě a toliko k odstranění tohoto extrémně škodlivého stavu.

2. Za toto jednání byl obviněný odsouzen podle § 205 odst. 4 trestního zákoníku za použití § 43 odst. 1 trestního zákoníku k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání 2 roků, pro jehož výkon byl obviněný podle § 56 odst. 1 písm. a) trestního zákoníku zařazen do věznice s ostrahou.

Napadené rozhodnutí

3. Rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 21. 4. 2021, č. j. 7 To 117/2021 – 317 (dále jen „napadený rozsudek“) byl k odvolání obviněného J. D. napadený rozsudek zrušen v celém rozsahu podle § 258 odst. 1 písm. d), e) tr. řádu a podle § 259 odst. 3 tr. řádu byl obviněný J. D. nově uznán vinným ze spáchání přečinů krádeže podle § 205 odst. 1 písm. b), odst. 2 trestního zákoníku a porušování domovní svobody podle § 178 odst. 1 trestního zákoníku.
4. Přečinů se obviněný podle výroku o vině dopustil tak, že dne 9. 12. 2020 v blíže nezjištěné době do 20:20 hodin v Praze 5, v ulici N. M., dosud nezjištěným způsobem neoprávněně vnikl na uzavřený oplocený pozemek zahrady rodinného domu, kde bez užití zjevného násilí vnikl do zde zaparkovaného osobního motorového vozidla značky Volvo, vozidlo prohledal a odcizil z něho 1 načatý balíček papírových kapesníků značky Floralys v celkové hodnotě 10 Kč, nejméně 6 mincí v nominální hodnotě 50 Kč, blíže nezjištěné množství mincí v nominální hodnotě 20 Kč a blíže nezjištěné množství mincí v nominální hodnotě 10 Kč, tedy kovové mince v minimální hodnotě 330 Kč, čímž způsobil poškozenému P. H., škodu na odcizení ve výši 340 Kč, kdy při tomto jednání byl vyrušen poškozeným, načež při útěku rozbil keramickou sošku v nezjištěné hodnotě, následně přeskočil plot do ulice a z místa utekl, a uvedeného jednání se dopustil, ačkoliv si byl vědom toho, že byl mimo jiné rozhodnutím soudu Spolkové republiky Německo DE-AG Regensburg spisové značky 31 Ds 140 Js 26712/19 ze dne 5. 5. 2020, které nabylo právní moci dne 3. 9. 2020, uznán vinným spácháním trestných činů krádeže

vloupáním a krádeže podle německého trestního zákona, za což mu byl uložen trest odnětí svobody v trvání 11 měsíců, který dosud nevykonal.

5. Za to byl obviněný odsouzen podle § 205 odst. 2 trestního zákoníku za použití § 43 odst. 1 trestního zákoníku k úhrnnému trestu odnětí svobody 8 měsíců nepodmíněně, pro jehož výkon byl obviněný podle § 56 odst. 2 písm. a) trestního zákoníku zařazen do věznice s ostrahou a současně byl odsouzen podle § 75 odst. 1 trestního zákoníku k trestu zákazu pobytu na území hl. m. Prahy na dobu 5 let.

Postup po vydání napadeného rozhodnutí

6. Rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 10 ze dne 13. 5. 2021, který nabyl právní moci ve spojení s usnesením Městského soudu v Praze sp. zn. 67 To 299/2021 dne 16. 9. 2021 byl následně zrušen výrok o trestu ve věci Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 11. 3. 2021, sp. zn. 2 T 23/2021 a obviněnému byl uložen souhrnný trest.

Právní posouzení

7. Mám za to, že napadeným rozsudkem byl porušen zákon ve výroku o vině v ust. § 205 odst. 1 písm. b) trestního zákoníku, neboť nebyla naplněna skutková podstata tohoto trestného činu, a ve výroku o trestu, neboť postup odvolacího soudu byl v rozporu se zásadou zákazu reformace in peius v neprospěch obviněného vyjádřenou v ustanovení § 259 odst. 4 tr. řádu.

Relevantní právní úprava

8. Podle § 254 odst. 1 tr. řádu platí, že nezamítne-li nebo neodmítne-li odvolací soud odvolání podle § 253 tr. ř., přezkoumá zákonnost a odůvodněnost jen těch oddělitelných výroků rozsudku, proti nimž bylo podáno odvolání, i správnost postupu řízení, které jim předcházelo, a to z hlediska vytýkaných vad. K vadám, které nejsou odvoláním vytýkány, odvolací soud přihlíží, jen pokud mají vliv na správnost výroků, proti nimž bylo podáno odvolání.
9. Podle § 259 odst. 3 tr. řádu rozhodnout sám rozsudkem ve věci může odvolací soud, jen je-li možno nové rozhodnutí učinit na podkladě skutkového stavu, který byl v napadeném rozsudku správně zjištěn a popřípadě na základě důkazů provedených před odvolacím soudem doplněn nebo změněn. Odvolací soud se může odchýlit od skutkového zjištění soudu prvního stupně jen tehdy, jestliže v odvolacím řízení provedl znovu některé pro skutkové zjištění podstatné důkazy provedené již v hlavním líčení, nebo provedl důkazy, které nebyly provedeny v hlavním líčení.
10. Podle § 2 odst. 5 tr. řádu orgány činné v trestním řízení postupují v souladu se svými právy a povinnostmi uvedenými v tomto zákoně a za součinnosti stran tak, aby byl zjištěn skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro jejich rozhodnutí. Doznání obviněného nezbavuje orgány činné v trestním řízení povinnosti přezkoumat všechny podstatné okolnosti případu. V přípravném řízení orgány činné v trestním řízení objasňují způsobem uvedeným v tomto zákoně i bez návrhu stran stejně pečlivě okolnosti svědčící ve prospěch i v neprospěch osoby, proti níž se řízení vede. V řízení před soudem státní zástupce a obviněný mohou na podporu svých stanovisek navrhopat a provádět důkazy. Státní zástupce je povinen dokazovat vinu obviněného. To nezbavuje soud povinnosti, aby sám doplnil dokazování v rozsahu potřebném pro své rozhodnutí.

11. Podle § 2 odst. 6 tr. ř. orgány činné v trestním řízení hodnotí důkazy podle svého vnitřního přesvědčení založeného na pečlivém uvážení všech okolností případu jednotlivě i v jejich souhrnu.
12. Vloupaním se podle § 121 tr. zákoníku rozumí vniknutí do uzavřeného prostoru lstí, nedovoleným překonáním uzamčení nebo překonáním jiné jistící překážky s použitím síly.
13. Přečinu krádeže podle § 205 odst. 1 písm. b) trestního zákoníku se dopustí ten, kdo si přisvojí cizí věc tím, že se jí zmocní, a čin spáchá vloupáním.
14. Podle § 259 odst. 4 věty před středníkem tr. řádu v neprospěch obviněného může odvolací soud změnit napadený rozsudek jen na podkladě odvolání státního zástupce, jež bylo podáno v neprospěch obviněného.

Posouzení předmětné věci

15. Městský soud v Praze ve věci jednal na základě odvolání obviněného, které směřovalo proti výroku o vině, výroku o trestu i výroku o náhradě škody. Lze se v plném rozsahu ztotožnit se skutkovými závěry odvolacího soudu, a to v tom, že obviněnému bylo prokázáno neoprávněné vniknutí na soukromý pozemek poškozeného P. H. a následné vniknutí do jeho osobního vozidla, a to v úmyslu odcizit věci, což obviněný realizoval odcizením načatého balíčku papírových kapesníků a kovových mincí do chvíle, než byl při činu přistižen poškozeným P. H., tak jako prokázání toho, že obviněný byl v posledních 3 letech za podobný čin odsouzen. Zároveň se lze ztotožnit s odvolacím soudem, pokud dospěl k závěru, že jednáním obviněného nedošlo k naplnění zákonného znaku podle § 205 odst. 4 písm. b) trestního zákoníku pro chybějící věcnou souvislost jednání obviněného s událostí vážně ohrožující život nebo zdraví lidí v podobě výskytu koronaviru označovaného jako SARS CoV-2 a způsobujícího onemocnění COVID-19 v pandemickém rozsahu. Jednání obviněného tak bylo správně posouzeno odvolacím soudem jako přečinu krádeže podle § 205 odst. 2 trestního zákoníku a porušování domovní svobody podle § 178 odst. 1 trestního zákoníku.
16. Odvolací soud však pochybil, pokud na základě přezkoumání věci stejně jako soud prvního stupně dovodil v jednání obviněného naplnění i skutkové podstaty přečinu krádeže podle § 205 odst. 1 písm. b) trestního zákoníku. Z odůvodnění rozsudku soudu prvního stupně, ani z odůvodnění rozsudku soudu odvolacího, není zřejmé, na základě jakého konkrétního důkazu provedeného v hlavním líčení dospěly soudy k závěru, že obviněný svým jednáním naplnil zákonné znaky skutkové podstaty přečinu krádeže podle § 205 odst. 1 písm. b) tr. řádu, k němuž se v popisu skutku váže pasáž o tom, že obviněný „dosud nezjištěným způsobem neoprávněně vnikl na uzavřený oplocený pozemek zahrady rodinného domu, kde bez užití zjevného násilí vnikl do zde zaparkovaného osobního motorového vozidla“.
17. Soud prvního stupně ve svém rozsudku k této problematice uzavřel, že obviněný svůj čin spáchal vloupáním, neboť překonáním překážky, jejímž účelem bylo zabránit vniknutí, neoprávněně vnikl do obydlí jiného (bod 9 rozsudku soudu prvního stupně), na což odvolací soud navázal závěrem, že přečinu krádeže podle § 205 odst. 1 písm. b), odst. 2 trestního zákoníku se obviněný dopustil v jednočinném souběhu s trestným činem porušování domovní svobody podle § 178 odst. 1 trestního zákoníku, když se obviněný nezjištěným způsobem dostal přes oplocení dvoru rodinného domu manželů H. a tam vnikl do zaparkovaného vozidla, z něhož odcizil papírové kapesníčky a kovové mince v celkové hodnotě minimálně 340 Kč (bod 15 na straně 6 rozsudku odvolacího soudu).

18. Neoprávněnost vniknutí na oplocený pozemek byla nepochybně prokázána, ale jakým způsobem se tak mělo stát, mohly soudy obou stupňů vyvodit, a to za situace, že sám obviněný J. D. odmítl, že by kdy vnikl na pozemek poškozeného P. H., toliko ze svědeckých výpovědí poškozených P. H. a R. H., z protokolu o ohledání místa činu a z úředního záznamu komisaře por. Bc. M. P. ze stálé výjezdové skupiny, tj. z důkazů provedených v hlavním líčení.
19. Podle protokolu o ohledání místa činu oplocení pozemku tvořila betonová zídka, na které byl připevněn dřevěný plot, přičemž pravá přední část oplocení v sobě zahrnovala dvoukřídlou vjezdovou bránu na pozemek (v době ohledání uzavřenou neuzamčenou) a vstupní dřevěnou branku pro vstup na pozemek z ulice N. M. Podle úředního záznamu stálé výjezdové skupiny se jednalo o rodinný dům s oplocenou zahradou, do ulice vedla neuzamčená vrátka v oplocení a neuzamčená vrata ve vjezdu pro vozidla. Bylo zjištěno, že dne 9. 12. 2020 pořádal poškozený P. H. v zimní zahradě oslavu v přítomnosti manželky R. H. a dcery K. H., kdy poškozený chodil střídavě do domu, do zimní zahrady a na zahradu, tudíž neměl nijak zamčená vrata a vrátka na pozemek i vozidlo měl neuzamčené.
20. Podle výpovědi poškozeného P. H. někdy před osmou hodinou byl u nich na návštěvě syn. Měl tam auto. Svědek odemkl svoje auto asi v půl osmé a nosili věci do svědkova auta a pak do dílny. V 8 hodin začal syn s rodinou odjíždět, to se protáhlo asi na 20 minut, během té doby chodili pořád kolem auta, ovšem nikdo se nepodíval dovnitř. Až když odejeli, zkusila svědkova žena R. H. otevřít auto a zjistila, že je odemčené. Svědkyně o tom vyrozuměla poškozeného, který následně ve vozidle našel obviněného. Dále svědek uvedl, že vše se to odehrálo u vrat, které „zřejmě obviněný přešel, protože oni jsou metrové, čili mu to nedělalo problém“. Při útěku obviněný běžel dál, tam byla branka, ta ovšem byla zamčená, tak tou neutekl, a na konci baráku přeskočil plot. Vozidlo poškozeného stálo hned u vrat, čili „stačilo přeskočit plot, přeskočit ty vrátka a byl v autě“.
21. Svědkyně R. H. (č. l. 276) k témuž uvedla, že kolem osmé hodiny večer od nich odjížděl jejich syn s malou vnučkou, měli zaparkované auto před vjezdem do jejich zahrady. Rozloučila se s nimi, šla dovnitř zahrady kolem jejich auta a jak má ve zvyku auto večer zkontrolovat, když jde kolem něj, jestli je zamčené, zjistila, že je odemčené. Zavolala manžela, který ve vozidle našel ležící osobu. Při útěku z vozidla ten člověk vyskočil na zídku, proběhl jejich zahrádkou, přeskočil plot a zmizel.
22. Z obsahu shora uvedených důkazů tak vyplývá, že nebylo najisto postaveno, jakým způsobem se obviněný vlastně na pozemek poškozených dostal. Skutkový závěr odvolacího soudu, že obviněný překonal oplocení, bylo podloženo toliko předpokladem poškozeného, že tomu tak mohlo být. S ohledem na popis situace na pozemku poškozených předcházející nalezení obviněného v neuzamčeném vozidle poškozeného (večírek v zimní zahradě, pohyb osob mezi pozemkem a přilehlou komunikací v souvislosti se stěhováním věcí z vozidla syna poškozeného do vozidla poškozeného při neuzamčených vjezdových vratech), tak ovšem nebylo lze vyloučit, že obviněný na pozemek poškozeného prostě vnikl neuzamčenými vjezdovými vrátky či brankou, a to kdykoliv předtím, než se svědkyně rozloučila s odjíždějící návštěvou.
23. Za této situace tak ovšem provedené důkazy nedávaly podklad pro jednoznačný skutkový závěr, že se obviněný na soukromý pozemek dostal překonáním jeho oplocení, tj. vloupáním, a nebyl tak dán tudíž podklad ani pro právní závěr, že se obviněný dopustil přečinu krádeže podle § 205 odst. 1 písm. b) trestního zákoníku. Pokud odvolací soud přesto uznal obviněného

vinným i tímto přečinem, porušil v neprospěch obviněného zákon v ustanoveních § 254 odst. 1 tr. řádu, § 259 odst. 3 tr. řádu, § 2 odst. 5, odst. 6 tr. řádu ve spojení s § 205 odst. 1 písm. b) trestního zákoníku.

24. Další pochybení odvolacího soudu v tomto případě zásadnější lze spatřovat ve skutečnosti, že toliko na základě odvolání obviněného v rozporu s ustanovením § 259 odst. 4 větou před středníkem tr. ř. odsoudil obviněného podle § 205 odst. 2 tr. zákoníku jak k nepodmíněnému trestu ve výměře 8 měsíců, ale také současně podle § 75 odst. 1 tr. zákoníku k trestu zákazu pobytu na území hl. města Prahy na dobu 5 let.
25. V rámci svých úvah o trestu (body 17 a 18 rozsudku odvolacího soudu) odvolací soud zmínil, že důvodně bylo soudem prvního stupně posouzeno jako okolnosti přitěžující to, že obviněný byl v minulosti opakovaně soudně trestán veskrze pro majetkovou trestnou činnost, přičemž bylo zcela evidentní, že svůj základní účel uložené tresty – ať už spojené nebo nespojené s bezprostředním odnětím svobody – nespĺnily. Zjevně obviněného totiž neodradily od opakování trestné činnosti, která pro něj byla s ohledem na absenci legálních příjmů zdrojem obživy. V nyní posuzovaném případě se přitom dopustil dvou trestných činů, a to poměrně krátce po odsouzení za jinou trestnou činnost v Německu.
26. Naopak odvolací soud shledal, že soud prvního stupně při úvaze o trestu pominul některé okolnosti svědčící ve prospěch obviněného. Předně šlo o způsobený následek. Stíhaným činem vznikla velice nízká škoda, což byl fakt, který rovněž výrazně spoluurčoval škodlivost a závažnost jeho jednání. Ani zmíněnou recidivu jeho trestné činnosti nebylo podle odvolacího soudu na místě v souvislosti s úvahou o trestu přeceňovat, neboť šlo o jednu ze skutečností, která založila jeho trestní odpovědnost. Navíc se podle odvolacího soudu jednalo vesměs o málo závažnou trestnou činnost.
27. Odvolací soud se dále ztotožnil se závěrem soudu prvního stupně o neshledání předpokladů pro uložení jiného trestu než trestu odnětí svobody a ani pro podmíněný odklad výkonu tohoto trestu podle § 81 odst. 1 trestního zákoníku. Se zřetelem ke skutečnostem charakterizujícím osobu obviněného a s přihlédnutím k charakteru a závažnosti výše popsané trestné činnosti však měl odvolací soud za to, že u něj může splnit zákonem předpokládaný účel trestu i trest odnětí svobody v nižší výměře než byl uložen soudem prvního stupně. Při novém rozhodování o trestu tedy odvolací soud vyšel z již popsaných okolností případu a z výše uvedených skutečností týkajících se osoby obviněného a dospěl k závěru, že přiměřeným trestem je trest odnětí svobody hluboko v dolní polovině zákonné trestní sazby § 205 odst. 2 trestního zákoníku, konkrétně v trvání 8 měsíců. Pro výkon nově uloženého trestu odnětí svobody odvolací soud zařadil obviněného podle § 56 odst. 2 písm. a) trestního zákoníku do věznice s ostrahou.
28. K tomu, že odvolací soud obviněnému uložil vedle nepodmíněného trestu odnětí svobody nově také podle § 75 odst. 1 trestního zákoníku trest zákazu pobytu na území hl. města Prahy na dobu 5 let, se však v odůvodnění rozsudku v rozporu s ustanovením § 125 odst. 1 tr. řádu neváže jediná zmínka, aby tak bylo možné dovodit, v čem bylo lze podle odvolacího soudu na straně obviněného spatřovat splnění podmínek k uložení tohoto druhu trestu, a to dokonce v polovině zákonné trestní sazby podle § 75 odst. 1 tr. zákoníku, když zároveň z odůvodnění rozsudku odvolacího soudu nevyplývá ani žádný zřejmý důvod, pro něž by nově uložený trest zákazu pobytu v kombinaci s nepodmíněným trestu odnětí svobody neměl vést ke zhoršení postavení obviněného.

29. Je skutečností, že zpřísnění či zmírnění trestu je nutno posuzovat vždy z hlediska všech uložených trestů v souhrnu, přičemž při naplnění ochrany práva na odvolání je třeba primárně vzít v úvahu celkový dopad uložených sankcí pro život obviněného.
30. V projednávané věci se na první pohled kombinace nepodmíněného trestu odnětí svobody ve výměře 8 měsíců s trestem zákazu pobytu na dobu 5 let může jevit jako pro obviněného příznivější než samostatný trest odnětí svobody ve výměře 2 let, ovšem v této souvislosti je zapotřebí vzít v úvahu, že samostatný trest odnětí svobody byl obviněnému soudem prvního stupně ukládán v zákonné trestní sazbě podle § 205 odst. 4 trestního zákoníku, která činila 2 roky až 8 let, zatímco nově byl odvolacím soudem obviněnému ukládán trest v zákonné trestní sazbě podle § 205 odst. 2 trestního zákoníku, která činila 6 měsíců až 3 léta.
31. Již soudem prvního stupně byl samostatný nepodmíněný trest odnětí svobody obviněnému uložen na samé spodní hranici zákonné trestní sazby podle § 205 odst. 4 trestního zákoníku, kdy při uložení trestu bylo přihlédnuto i ke vzniklé škodě. I odvolací soud přihlédl k nízké škodě, nepřeceňoval recidivu trestné činnosti, neboť byla promítnuta již do skutečnosti, která založila trestní odpovědnost obviněného, a také přihlédl k tomu, že se jednalo vesměs o málo závažnou trestnou činnost. Za logické v těchto úvahách bylo lze shledat, že odvolací soud nově obviněnému uložil, když ne opět přímo na spodní hranici tentokrát zákonné trestní sazby podle § 205 odst. 2 trestního zákoníku (6 měsíců), ale dle odvolacího soudu „hluboko v dolní polovině“ zákonné trestní sazby podle § 205 odst. 2 trestního zákoníku trest odnětí svobody ve výměře 8 měsíců, což nepochybně vystihovalo povahu a závažnost spáchané trestné činnosti obviněným, nyní radikálně příznivěji posouzené jako přečiny krádeže podle § 205 odst. 1 písm. b), odst. 2 trestního zákoníku a porušování domovní svobody podle § 178 odst. 1 trestního zákoníku, i poměry obviněného.
32. Z uvedeného je zřejmé, že snížení výměry nepodmíněného trestu odnětí svobody v rozsudku odvolacího soudu bylo reakcí na zmírnění právní kvalifikace jednání obviněného, ve vztahu k níž nemohla výměra původně uloženého nepodmíněného trestu odnětí svobody obstát, když samotná výsledná nová výměra tohoto druhu trestu vycházela ze stejných hledisek, jako tomu bylo u soudu prvního stupně, a byla fakticky pro obviněného stejně důrazná s ohledem na to, pro jako trestnou činnost byla odvolacím soudem nyní obviněnému ukládána.
33. V projednávané věci naopak nešlo o případ, v němž by odvolací soud ukládal trest za stejně závažnou trestnou činnost a ponížením výměry uloženého druhu trestu (zde nepodmíněného trestu odnětí svobody), která by mohla být jinak považována za zcela adekvátní, by sledoval vytvoření určitého prostoru pro možnost uložení dalšího druhu trestu (zde zákazu pobytu), a to tak, aby kombinace obou druhů trestů a jejich výměr nebyla ve výsledku pro obviněného nepříznivější (v případě, že by se jednalo toliko na základě odvolání obviněného).
34. Pokud odvolací soud v kombinaci s uloženým nepodmíněným trestem odnětí svobody, který vykazoval pro obviněného stejnou důraznost a zátěž, jako tomu bylo v rozsudku soudu prvního stupně s ohledem na skutečnost, že byl ukládán za trestnou činnost výrazně nižší společenské škodlivosti, než tomu bylo před soudem prvního stupně, uložil souběžně navíc i trest zákazu pobytu na území hlavního města Prahy na dobu 5 let, zasahující výrazným způsobem do svobody pohybu a pobytu obviněného, a to dokonce v polovině zákonné trestní sazby podle § 75 odst. 1 trestního zákoníku, jednalo se o rozhodnutí překvapující a jednoznačně zhoršující postavení obviněného. Protože tak bylo postupováno toliko na základě odvolání obviněného, které bylo podáno v jeho prospěch proti všem výrokům rozsudku soudu prvního stupně, byla porušena zásada zákazu reformace in peius podle § 259 odst. 4 věty před středníkem tr. řádu

v neprospěch obviněného, tj. jedna ze základních zásad řádně vedeného a řádně zakončeného trestního řízení, která obviněným zaručuje, že se jejich postavení nemůže zhoršit tím, že využijí zákonem poskytnutý procesní opravný prostředek, není-li současně takový prostředek využit státním zástupcem, popř. poškozeným k návrhu v jejich neprospěch.

35. Odvolací soud vůbec uložení trestu zákazu pobytu ve svém rozsudku neodůvodnil, proto nelze vysledovat, jakým úvahami byl při ukládání kombinace obou druhů trestů a jejich výměr vlastně veden. V nálezu Ústavního soudu ze dne 8. 11. 2016, sp. zn. III. ÚS 525/15, Ústavní soud v souvislosti s rozhodnutím odvolacího soudu, který toliko na základě odvolání obviněného (rovněž při zmírněné právní kvalifikaci jednání obviněného) stran trestů uložených soudem prvního stupně (podmíněný trest odnětí svobody, peněžitý trest a trest zákazu činnosti) rozhodl o zmírnění podmíněného trestu odnětí svobody, peněžitý trest ponechal beze změny a zpřísnil výměru trestu zákazu činnosti, mj. uvedl, že závěr o zpřísnění není jen věcí výpočtu či přepočtu, nýbrž v první řadě náležitého odůvodnění prostředky soudní moci. Proto je v případech, ve kterých soud vyššího stupně, omezen zásadou zákazu reformationis in peius, zpřísní alespoň jeden z uložených trestů, třeba trvat dle Ústavního soudu na tom, aby z odůvodnění takového rozhodnutí byly zřejmé důvody pro takovou změnu (bod 22 nálezu Ústavního soudu).
36. Uvedené nepochybně platí o to víc, pokud určitý druh trestu není vůbec soudem prvního stupně uložen a příslušný státní zástupce se proti uloženému postihu obviněného neodvolá. Taková situace nastala i v projednávané trestní věci, neboť uložení trestu zákazu pobytu na území hl. města Prahy obviněnému nebylo obsaženo v návrzích státního zástupce jak v řízení před soudem prvního stupně, tak ani před soudem odvolacím, když ani soud prvního stupně o uložení tohoto druhu trestu neuvažoval. Pokud proto odvolací soud sám přistoupil k uložení kombinace nepodmíněného trestu odnětí svobody a trestu zákazu pobytu na území hl. města Prahy, měl také ve svém rozsudku odůvodnit změny, které oproti přezkoumávanému rozhodnutí ve vztahu k budoucímu postavení obviněného provedl, což se v projednávané věci nestalo, byť vedle nepodmíněného trestu odnětí svobody uložený trest zákazu pobytu na území hl. města Prahy ve výměře 5 let mohl mít zásadní dopad hned do celé řady aspektů života obviněného (znemožnění pobytu v místě, kde měl naposledy zjištěný faktický pobyt, znemožnění styku s matkou K. D. bytem v Praze 10), když navíc s výkonem trestu zákazu pobytu mohl obviněný započít teprve po výkonu nepodmíněného trestu odnětí svobody a výkon potrvá po dobu nezanedbatelných 5 let.
37. Ústavní soud také ve svém nálezu mj. vyjádřil, že je povinností odvolacího soudu, kterému je dispozice § 259 odst. 4 tr. řádu adresována, rozhodovat nejen o důvodech odvolání, nýbrž i srovnávat napadené rozhodnutí s dopady svého vlastního budoucího rozhodnutí ve všech jeho aspektech, počínaje trestem, až po rozhodnutí o nákladech řízení, tedy nejen z hlediska stavu v době rozhodnutí, nýbrž i z hlediska dopadů na obviněného v budoucnosti. Odvolací soud tak musí odůvodnit změny, které oproti přezkoumávanému rozhodnutí ve vztahu k budoucímu postavení obviněného provádí (což se v projednávané věci nestalo), neboť právě odvolací soud (nikoli obviněný) je tím, kdo o možném zhoršení rozhoduje (bod 24 nálezu Ústavního soudu).
38. Pokud tedy odvolací soud, který jednal toliko na základě odvolání obviněného, uložil obviněnému podle § 205 odst. 2 trestního zákoníku vedle nepodmíněného trestu odnětí svobody ve výměře 8 měsíců i podle § 75 odst. 1 trest zákazu pobytu na území hl. města Prahy na dobu 5 let, přičemž tento svůj postup ve svém rozsudku ani nezdůvodnil, nedodržel v případě obviněného v jeho neprospěch aplikaci zásady zákazu reformace in peius podle § 259 odst. 4 věty před středníkem tr. řádu a § 125 odst. 1 tr. řádu.

39. V případě, že by Nejvyšší soud dospěl k závěru, že jsou splněny podmínky pro rozhodnutí o této stížnosti pro porušení zákona v neveřejném zasedání, s takovým postupem souhlasím.

Návrh

Se zřetelem na shora uvedené skutečnosti navrhuji, aby Nejvyšší soud:

- 1) Podle § 268 odst. 2 tr. ř. vyslovil, že pravomocným rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 21. 4. 2021, č. j. 7 To 117/2021 – 317, byl v neprospěch obviněného J. D. porušen zákon v ustanoveních § 254 odst. 1 tr. řádu, § 2 odst. 5 tr. řádu, § 2 odst. 6 tr. řádu, § 205 odst. 1 písm. b) trestního zákoníku, § 259 odst. 4 věty před středníkem tr. ř. a § 125 odst. 1 tr. řádu;
- 2) podle § 269 odst. 2 trestního řádu napadené rozhodnutí Městského soudu v Praze v celém rozsahu zrušil, a aby zrušil i veškerá další rozhodnutí na zrušený rozsudek obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu, zejména výrok o trestu z rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 10 ze dne 13. 5. 2021, který nabyl právní moci ve spojení s usnesením Městského soudu v Praze sp. zn. 67 To 299/2021 ze dne 16. 9. 2021;
- 3) a v souladu s ust. § 270 odst. 1 tr. řádu Městskému soudu v Praze přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.